

Сигирлар зотини яхшилаш ҳисобига

Охунбобоев номли колхоз аъзолари жамоат чорвачилигини ривожлантириб, йилдан-йилга яхши натижаларга эришмоқдалар. Ҳужалиқнинг сардорлар тармоғи бўлган йирик шохли қорамоллардан олинган маҳсулот асосан партиянинг Марказий Комитетининг декабрь (1959 йил) Пленумидан кейин кескин орта бошлади. Колхозда илгор чорвалар тажрибасини кенг қўллаш билан бирга, моллар наслини яхшилашнинг ишончли омил — сунтий урчатишга ўтиштирилган яхши натижалар берди. Сунтий урчатишга 1960 йилдан бошлаб ўтилди. Ана шуларнинг ҳаммаси колхоз чорваларига ўтган йили яхши натижаларни қўлга киритишга ёрдам берди. Фермадаги 275 бош соғин ситирдан ўтган йили мўл-мўл сут соғиб олинди. Сигирлар учун етарли миқдорда озуқа жамғирлангани ва уларга яхши шaroит яратиб берилгани учун соғиб олинган сут миқдориди қаймоқ миқдори 4 процентга етди. Сут танна кескин камайди. Бунга ҳар бир сут соғувчи биркирилган ситирлар сонини ошириш ва молбоқарларни яхши парвариш қилаштириш орқали эришилди. Ишни бундай ташкил этишда молларни сунтий, тагини кураш, хашак майдалаш ва бошқа процессларда механизация қилиш фойдаланиш катта ёрдам берди. Ўтган йили фермадаги ҳамма соғин ситирларга 12 сут соғувчи хизмат қилди. Колхозда муштаким ем-хашак базаси яратилган мақсадда 4300 тонна силос, 3900 тонна беда, 1350 тонна лавлаги ва бошқа хил озуқалар тайёрланган.

Янги марраларни қўлга киритамиз

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарориди мамлакат қишлоқ ҳўжалигини янада юксалтиришнинг тўб масалаларини равшан кўрсатиб берилди. Шу кунларда Оржоникиде районининг пахтакорлари Пленум материалларини ва Н. С. Хрушчев нутқини қизғин муҳокама қилмоқдалар. Улар бу йил пахта, маккажўхори ва бошқа қишлоқ ҳўжалиқ маҳсулотини кўпайтириш имконини берадиган резервларни аниқламоқдалар.

Хрушчев номли колхознинг бригад бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўхта Абдуллаева бундай деди: — Биз ўзимизга биркирилган ҳамма майдонни шудгор қилиб, ерларга яхшилаб ўғит солиб қўйдик. Бу билан 90 гектар майдоннинг ҳар гектарига 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун муштаким негиз яратилди, ҳўбуки, ўтган йили ҳар гектардан умуман 37 центнердан ҳосил олинган эди. Шу колхоз раисининг ўринбосари Бобораҳим Раҳимов бундай деди:

Оржоникиде райониди Ленин номли колхозда соғин ситирларини парвариш қилиш ва улардан қўлаб сут соғиб олишда яхши натижаларга эришилмоқда. Суратда: соғин ситирлар прогуклада. А. Абали фотоси.

Мўл хосил учун

Янгийўл райониди «Коммунизм» колхоз бу йил 2400 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил топириши керак.

Колхоз правленеши чигит экишни панаунали ўтказиш учун ҳозир пухта тайёрларди кўраётди. Колхознинг «Коммунизм» ва «Социализм» участкаларида 21 арава ва 3 та автомашини билан ўғит ташилаётди. Аравакашлардан А. Турғунов, Н. Бобомуродов, И. Тешабоев ўртоқлар ҳар кун 8-9 тонна ўғит ташиб чиқармоқдалар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мираҳмад Юсупов бошлиқ бригада аъзолари 90 гектар ерини ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил беришига аҳд қилди. Бу бригадада дала ишлари аж олириб юборилган.

В. БОБОХОНОВ

Ҳосилдорлик ошади

3-«Бобут» совхозининг 1-бўлимида далага маҳаллий ўғит ташиб чиқариш кундан-кунга аж олмақда. 15 аравакаш бир-бирлари билан мусобақаланиб ишлаб, жуда яхши натижаларга эришмоқдалар. Айниқса, бўлимининг Б. Курбанов, Х. Муротов, А. Қариев ўртоқлар бошлиқ бригадаларида иш қизгин. Давлат пахта соғин плавини муваффақиятли бажарган бу бригадалар 1961 йилда ҳам мўл ҳосил етиштириш учун пухта тайёрларди кўрмоқдалар. Улар аҳб беришини тамомладилар.

Х. ХОЛИҚОВ

Райондаги «Қизил Ўзбекистон», «Маданият», Киров номли ва бошқа колхозларнинг аъзолари ҳам Пленум қарорларига жавобан янги оширилган мажбуриятлар олмақдалар. (ЎзТАГ).

Шўр ювилмоқда

Гулистон райониди Сталин номли колхозда ерларнинг шўрини ювиш, далага маҳаллий ўғит чиқариш ҳар қачонгидан кучайтирилди. Меҳнат тўғри ташкил қилиниши туфайли 1500 гектар ерга яхоб суви берилди. Ҳозир яхоб беришда 70 киши ишлаб турибди. Сувчилардан Ҳамройи ота Қаримов, Авлабой Ҳайдаров, Жуман Темиров, Жамол Сулаймонов ўртоқлар топириқини ошириб бажариб, бошқаларга намуна бўлаттирлар.

центнердан «оқ олтин» топириган «Ленинград» колхозининг ўртоқ Соҳаров Шодмонова бошлиқ юқори ҳосили бригадга аъзолари бу йил ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун қишки тадбирларни ўз вақтида ва сифатли ўтказайтирлар. 70 гектар ер сифатли шудгор қилиб қўйилди. Ҳозир ерларнинг шўрини ювиш қизгин давом этмоқда. Бу ишда Р. Қўнонов, Қ. Нодиров ўртоқлар зўр ғайбат кўрсатаёттирлар.

Б. СОМНАЗАРОВ, А. БУРГУТОВ.

Янги касб эгалари

Янгиер шаҳридаги 3-механизация билан юри ҳар йил қишлоқ ҳўжалиғи учун қўлаб малакали механизатор кадрлар тайёрлаб бермоқда. Билан юртини яқинда яна 90 вигит-қиз битириб чиқди. Уларга «Қишлоқ ҳўжалиқ механизатори» деган ном берилди.

Ешлар тракторини пахта териш машинасининг ҳайдомиши, ком-

байчи ва өксаваторчи касбларини ағалладилар ва республикамизнинг турли районларига ишга жўнаб кетдилар.

Х. ЗИКРИЛЛОВ, Х. ХОЛИҚОВ.

Область сайлов комиссиясида

Шу йил 1 февраль куни область сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиди. Тошкент областида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига бўладиган сайловларга тайёрларди кўришини боришни ҳақида область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Б. Г. Мирзабеков ахборот берди.

Комиссия мажлисида Тошкент области бошқармасининг бошлиғи Б. И. Воронков, савдо бошқармасининг бошлиғи И. И. Мухамедов, маданият бошқармасининг бошлиғи И. М. Пидваев, шунингдек область матлубот союзи правленеши раисининг ўринбосари Медведев ўртоқларнинг сайлов кампаниясини ташкиллаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар ҳақидаги

Хамма партиямиз Марказий Комитети Пленумининг қарорларини амалга ошириш учун курашга отланган.

Овқат вақтида шийпонга қайтди. Эришилган ютуқлар ва режалар ҳақида Расулжон ва унинг звеноси аъзолари билан узоқ суҳбатлашди.

Ҳа, равшан бўлиди. Расулжоннинг сўзга пахтада қотган.

— Августда боғлаган этагини декабрда ечади. У мактабда ўқиб юрган йилларидеқ пахтадан севиб қолган. Ёш бўлишига қарамай, ўзини пахтазор қўчонига отган,— звеноси билдиради ва заҳарли ҳаётдан кўра ўлимни афзал кўради. Ҳамзанинг бу драмаси ўзбек аёлларининг образини яратиб жиҳатидангина эмас, бадий хусусиятлари билан ҳам новаторларча ёзилган асардир.

Хамма иқодининг, шу жумладан театрчилик феолияти ва драматургиясининг алоҳид хусусиятларидан бири, унинг ўқтир голийлигини ва тематик актуаллигини дид. Бу ҳол Ҳамза Ҳаммазода-нинг 1916—1917 йиллардаги иқодин феолиятида яққол кўринади. Ҳамза Ҳаммазода-нинг «Ломшон Фокиеси» сарлаҳвали драматик трилогиясида мардиқорга олиш воқеалари, мардиқорларнинг азобли ҳаёти ва революцион кураши тасвирланган.

Ҳамза Ҳаммазода 1917 йил февралда буржуа революциясини иқодин кўтиб олди. «хуррият, мусоват бўлади», деб ўйлади ва жамоат ишларида фойда қилди. Лекин йўқ ўтмай, у буржуа хукуматининг тўб моҳиятини тўғри тушуниди, уни «янгидан бўлган истиқбол» деб атади. У ҳукумат билан ҳамкорликни тугатиб, бошбешик-агитаторга айланди. Қўқонлик кежа партизан Раҳимжон Маматқулов ўз хотирасида ёзади: «Тамас манлисига сайловда кампаниясини даври эди... Мен эски воқеал кўчада яшардим. Менинг қўшимчи Ҳамза Ҳаммазода сайловда туртинчи номер билан овозга қўйилган бошбешиклар учун, мусулмон меҳнатчилар союзи учун овоз беришга чакириб, ҳаммаҳаллар орасида сайловдаги агитациясини ўтказарди. Сайлов кунини Ҳамза бини Жомега олиб берди. Сайлов ўша ерда бўлиш керак эди. Қўқонлик сайловчилар бошбешиклар ва мусулмон меҳнатчилар иттифоқини тарафдор бўлиб, ўз шарларини, туртинчи номерли партия кутисига ташлайдилар. Бунини кўриб саккиз номерли партия («Шўрий Исомия») учун зўр бериб агитация юришган байлар жанжал бошлайдилар.

Кўп ўтмай, Қўқон мухторият ҳўкумати ташкил топади. Бу ҳўкумат мамлакатдаги барча реал уқун кўчларини уриниши орқали вужудга келган ҳўқимият эди. Барча прогрессив кўчлар бу ҳўкуматга қарши чиқдилар. Ҳамза Ҳаммазода ҳам бу ҳўкуматини фой

РАСУЛЖОН Тўғри айтди

Жўзани кузда санайдилар, деган боради пахтакорлар кўп ишлашгадди. Дарҳақиқат, пахтакорларнинг иши кузда якулланади. Ҳа, галвир сувдан кўтарилиди, катта курашда ким қолиб чиқди, ким йиқилди, эндиликда беш қўлай маълум.

Яқиндагина Бўна томонга йўлимиз тўғри қолди. Марказга етганда бир йўловчилан манавилимизни сўради.

«Ленин йўли» колхозига машина тўғри йўл олиб боради, беш чакиримча юрсангиз, катта кўнанинг чап бичинига колхоз идораси жойлашган, — жавоб қайтарди йўловчи.

Шу пайт ёнимизга бир юк машинаси келиб тўхтади. Бахтимага шу машина биз қўлабган манзилга боради экан. Ҳўшчақчақ шофер бизни кабинатга таклиф қилди. Уч киши яхши жойлашиб ўтирдик.

— Айтгандай, сўраганим айлониб йўқ, биз тарафга қайси шамол учирди силарини? — руль бурар экан сўради шофер.

Колхознинг илгор пахтакорлари билан танишмоқчи ақалигимизни айтган эдик, шофер:

— Ундай бўлса, Расулжон Усмонов билан алобатта бир хангамалашингилар,— деб гап бошлаб кетди.— Тўғри, ҳали унинг номи чиққан эмас. Лекин, Бўна комсомол-ешларинида у билан беллашадигани кам топилади. Звеноси бўйича ҳар гектар ердан 65 центнердан дўндирди. Ақд ешда эмас бошда, ишининг кўзини биланшда, деб шунини айтган эканлар. Бўлмасам, ўн ҳали ёш йигитча!

Шофер илтимосимизни рад қилмай, Расулжон Усмоновнинг дала шийпонига олиб бориб.

— Ҳу ўша киши Расулжон бўларасан,— деди шофер колхозчилар орасидан 19... 20 ешлар чамасиди йигитни кўрсатиб.

Расулжон билан звеноси даласини айландик. Дала бошларига гўн ташиб чиқарилаётти, ариқ-зювурларини тозалаш ҳам бошлаб юборилди.

Ҳамма партиямиз Марказий Комитети Пленумининг қарорларини амалга ошириш учун курашга отланган.

Овқат вақтида шийпонга қайтди. Эришилган ютуқлар ва режалар ҳақида Расулжон ва унинг звеноси аъзолари билан узоқ суҳбатлашди.

Ҳа, равшан бўлиди. Расулжоннинг сўзга пахтада қотган.

— Августда боғлаган этагини декабрда ечади. У мактабда ўқиб юрган йилларидеқ пахтадан севиб қолган. Ёш бўлишига қарамай, ўзини пахтазор қўчонига отган,— звеноси билдиради ва заҳарли ҳаётдан кўра ўлимни афзал кўради. Ҳамзанинг бу драмаси ўзбек аёлларининг образини яратиб жиҳатидангина эмас, бадий хусусиятлари билан ҳам новаторларча ёзилган асардир.

Хамма иқодининг, шу жумладан театрчилик феолияти ва драматургиясининг алоҳид хусусиятларидан бири, унинг ўқтир голийлигини ва тематик актуаллигини дид. Бу ҳол Ҳамза Ҳаммазода-нинг 1916—1917 йиллардаги иқодин феолиятида яққол кўринади. Ҳамза Ҳаммазода-нинг «Ломшон Фокиеси» сарлаҳвали драматик трилогиясида мардиқорга олиш воқеалари, мардиқорларнинг азобли ҳаёти ва революцион кураши тасвирланган.

Ҳамза Ҳаммазода 1917 йил февралда буржуа революциясини иқодин кўтиб олди. «хуррият, мусоват бўлади», деб ўйлади ва жамоат ишларида фойда қилди. Лекин йўқ ўтмай, у буржуа хукуматининг тўб моҳиятини тўғри тушуниди, уни «янгидан бўлган истиқбол» деб атади. У ҳукумат билан ҳамкорликни тугатиб, бошбешик-агитаторга айланди. Қўқонлик кежа партизан Раҳимжон Маматқулов ўз хотирасида ёзади: «Тамас манлисига сайловда кампаниясини даври эди... Мен эски воқеал кўчада яшардим. Менинг қўшимчи Ҳамза Ҳаммазода сайловда туртинчи номер билан овозга қўйилган бошбешиклар учун, мусулмон меҳнатчилар союзи учун овоз беришга чакириб, ҳаммаҳаллар орасида сайловдаги агитациясини ўтказарди. Сайлов кунини Ҳамза бини Жомега олиб берди. Сайлов ўша ерда бўлиш керак эди. Қўқонлик сайловчилар бошбешиклар ва мусулмон меҳнатчилар иттифоқини тарафдор бўлиб, ўз шарларини, туртинчи номерли партия кутисига ташлайдилар. Бунини кўриб саккиз номерли партия («Шўрий Исомия») учун зўр бериб агитация юришган байлар жанжал бошлайдилар.

Кўп ўтмай, Қўқон мухторият ҳўкумати ташкил топади. Бу ҳўкумат мамлакатдаги барча реал уқун кўчларини уриниши орқали вужудга келган ҳўқимият эди. Барча прогрессив кўчлар бу ҳўкуматга қарши чиқдилар. Ҳамза Ҳаммазода ҳам бу ҳўкуматини фой

— Ҳу бўрттириб юбордингиз, — камтарлик билан гапга аралашди Расулжон.

Ҳа, звеноси звеноси бича кўп янгиликларни сўзлаб беришди.

...1959 йилнинг куз ойларида колхоз комсомолларининг умумий мажлиси бўлиди.

— Бу йил нима иш қилмоқчи-сиз?— сўради Расулжондан комсомол ташкилотининг секретари Ушанова.

— Беш гектар ер берсаларингиз, битта трактор билан ҳамма ишни ўзим бажараман,— жавоб қайтарди Расулжон.

— Йўқ, бўлмайди. Осаев ўн гектар ол,— деди колхоз агрономи.

— Енинга ана иккита одам қўшиб берамиз,— қўшимча қилди колхоз раиси.

— Ундай бўлса 20 гектар ер оламан,— деди жавоб берди Расулжон.

Бу гаплар ҳаммага маъқул тушди. Звеноси билин маҳкам боғлаб, эрта баҳордоқ ишни қизитиб юборди.

3-4 кўн университетчилар тиним билмади. 15 апрелда квадрат-уялаб чигит экилди.

Чигит эндигина иш урганга сел уриб кетса бўлади. Дала майдони қатқалоқ бўлиб, тош-метиндик қотиб қолди.

Звеноси аъзолари қатор ораларини қўндалангага юмшатиб, чигитин бичиб ундириб олишди. Бунини кўрган Расулжоннинг қувончи ичига сиғмасди.

Йил ойда Тошкент области ёш пахтакорларининг кенашиб бўлиди. Кенашга Расулжоннинг «ҳам тақлиф қилишди».

Олди ерлардаги гўзалар эндигина гуллаган пайт эди. У икки туғра кўтариб келди. Ҳар бир гўзда ҳам деганда 6—7 тадан гул ва шоша бор эди.

У минбарга чиқиб, звеносиди 20 гектар ерини ҳар гектаридан 65 центнердан «оқ олтин» топиришга сўз бериб, залда ўтирганларини мусобақача қачирди.

«65 центнер-а, ҳазил гапим», деб залдагилар бир-бирларига қараб олдилар.

Танаффус пайтида: — Одам деган бўйига қараб тўн бичса-да!

— Янги унум қайга борур? — Ишчи-деҳқон фойдабаси? — Эсин унум нима берур? — Қудлик, зулмат, очлик, кўрлик. — Янги унум нима берур? — Бирлик, роҳат, тўқлик, хурлик.

1926 йилда бўлиб ўтган маҳаллий Советларга сайловлар ўзбек халқи ҳаётида тамомла янги ҳолис бўлиди. Ҳамза Ҳаммазода бу темада бир неча ҳафта асар ёзди. «Сайлов олдиди» «Эшон ўлкасида жавоб» сингари асарлариди янги сайлов системасининг ҳақиқий демократик характери баён қилинди. «Қўзғини сингари», «Бурунги сайловлар» ва «Майсаранинг иши» киби асарлариди Ҳамза ўзининг қўзғини ва уларини сайлаш тартибларини фой қилди. Бу асарлар ҳам голий йўналиш ва бадий илшқинлиги билан ўзбек драматургиясига қўшилган катта ҳисса бўлиди.

«Бурунги қозилар» асарининг мотивлари асосида драматург Соҳаб Абдулла ва композитор Сулаймон Юндқовлар томонидан ёзилган «Майсаранинг иши» номлик операнинг бу кунларда янги машҳурлиги ҳам тасодифий ҳол эмас.

Хотин-қизлар озолиди темаси Ҳамза Ҳаммазода иқодинда катта ўрин эгаллади. Ҳаммазода бу темадиги шёрларни ўзбек ўқувчиларининг аниг севилими асарларидан бўлиб қолган. Драматургининг «Женотгел», «Март кўрбони Ойниса» киби драмаларида, «Қорасоч» операсида шу тема кенг қилдамда ишланади. «Паранжи сирлариди бир лаҳза» киби «Янгиларнинг иши» деб аталган драмасида Ҳамза ўзбек аёлларининг иқодинда олдинги янчилик ҳаётларининг реалистик картиналарини яратди. Бойлик ва давлат инсоннинг қадрини белгилашда асосий ўлчов бўлиб соҳаблулчи жамият вакили бўлган Умрзўбон ва унинг сингисини Ҳаммазода асарининг бош қаҳрамони Тўлақон (Холиқсон) селгани Рустамбекка эмас, балки бир қари бойга беришни ретайдилар.

Холиқсон ўз озолиди учун курашшга қатъий қарор қилди. Лекин машғум замонанинг Мاستура, Йорбойвачча киби илатларини

виндонли қизин алдайди, уни ёмон йўлларга тортади. Драманинг пафоси тасвир кучи шундан. Биз бўлиб ўтган барча ишларда Ҳаммазода ачинами, уни шу йўлга солган ўша қоразамонга нафратлар ўқийми. Шундай қилиб, Ҳамза ўз асарлариди ўтмишдаги аёллар тақдирини эслатиш, шу кунги ҳаёт билан солиштириш орқали Коммунистик партиянинг аёллар озолиди ҳақидаги селбатини улуғлайди ва уни чўқурроқ тушунишга ёрдам берди.

Ҳамза Ҳаммазода голий-бадий юксак драматург яратибгина қолмади, балки у биринчи ўзбек совет театрини асослади ва унга раҳбарлик қилди. Қўқон, Фаргона, Андиқон, Наманган, Бухоро, Хоразм ва Қоракўлғонистонда театр труппалари тузди. Бу театрлар шу ерли ҳўзирги театрларга асос бўлиди.

Атоқли санъаткор 1926 йилда ёрган хатлариди бирда адабиёт ва санъатнинг ҳақ қайтидан келтирилган бўлиб белгилаган эди: «Ҳар бир элнинг донини сайлаган ўз адабиётидир. Шу адабиётини юкли ва аниг лафиз кўрсатадиган ери — саҳнасида. Яна шу адабиётини жон йўсинида танасига ўрнатадиган... мусиқавий қўшиқидир ва шу мусиқа ҳар ёнга жарадон этиши учун ҳар элнинг ўз дарвди шокири билан оҳанги йўсинида қўшини чиқарувини — комозитори дид». Ана шундай астетик тушунишдан келиб чиқиб Ҳамза она халқининг маданиятини ривожлантириш соҳасида тинмай кизмат қилди.

Атоқли санъаткор ундаги миниватор бўлган аёллар хотирасида, халқимиз хотирасида мангу яшайди.

Лаоз ҚАЮМОВ, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг доценти.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ»

3-БЕТ, 3 ФЕВРАЛЬ, 1961 ЙИЛ.

ТЕХНИКАНИ КўНТ БИЛАН УРГАНМОҚДАЛАР

«Писенет» пахтачилик совхозиди тракторчилар тайёрлаш тўрт оилли курси оинди. Курсда 80 киши ўқинмоқда. Уларга Р. Бобоев, В. Эришлов сингари тажрибали мутахассислар дарс берайптилар.

О. Эшонқулов.

ҲАМЗА ҲАММАЗОДА ЮБИЛЕИ ОЛДИДАН

ЎЗБЕК ДРАМАТУРГИЯСИНИНГ УЛКАН АРБОБИ

Ўзбек театр санъатининг тарихи элли йилдан ортин эмас. Лекин ана шу қисқа мўддат ичиди халқимиз бу мураккаб санъат тури соҳасида жуда катта муваффақиятларни қўлга кирита олди. Ўзбек театр санъати ва драматургиясини ривожлантиришда талантли адиб Ҳамза Ҳаммазода-нинг хизмати иқодин юқот бўждир. Ҳамза санъатга янги ҳаёт ёшлатган қиёқиди. У қўрғоқ ва қизилчилик киби халқ театрларининг фаол ташоаббилариди бири эди. Бу жиҳатдан машҳур халқ санъаткори Юсуф қизич Шанарқоновнинг Ҳаммазода-нинг отасини Ямин Ҳамма билан шахсан танишгани ҳам катта роль ўйнади. Ҳаммазода-нинг ҳақ театрга бўлган қизиқини унинг урининг охиригача сақланиб қолди.

Матрифтпарвар демократ ар. боб Ҳамза Ҳаммазода 1910—1914 йилларда дериб ёписига саводсиз бўлган халқ омиасига ўз голярига этина олувчи востига излади ва иқодин уни тоиди. Бу востига ҳаммага баравар тушунарли бўлган театр санъати эди. Бу даврда ўзбек санъати тажрибаси ва еш бўлиб, мавжуд айрим ҳаваскор коллективлар эса буржуа-яқиди труппалари бўлиб, уларнинг иқодини ҳам, репертуари ҳам ўз сингирини ишлайдиган доимий саҳнаси ҳам йўқ бўлиб, репетиция ишлари учун Қўқоннинг гинт кўприғиди бир меҳмонхона залидан фойдаланилган. Труппа томонидан тайёрланган спектакллар Қўқоннинг янги шаҳаридаги ёзлик ва қишлик «Военное собрание» биносида қўйиларди. Лекин труппанинг спектакллари тез-тез бўлиб турмас, чунки бунга рухсат олиш қийин эди. Спектакллар ўзбеклар яшайдиган жойдан узоқда, яъни янги шаҳарда қўйилишига қарамай, тамошабин кўп бўларди. Ҳамза труппасининг спектакллари жақид ҳаваскор труппаларининг спектакллари қараганда пухта тайёрланиб, анча профессионал сифатга

эга эди, чунки Ҳамза иқодинлар жуда жуда талабчан эди. У ўз труппаси олдида жақид театри билан фақат го жиҳатидигина эмас, балки бадий сифат жиҳатиди ҳам мусобақача бўлиш керак, деган ақидага қўйган. Шунинг учун Ҳа у артистлардан қўлдан келганча характерлар, образлар яратини, грим, қийим, декорациялар жақид жиҳатиди эътибор беришини талаб қилар эди.

Лекин труппа иқодини жиҳатдан қийинлар эди. Чунки жақид театри ўз буржуазиясининг модий ёрдамига суянар эди, бу труппанинг аса ёрдам оладиган манбаи йўқ бўлиб, Ҳамза шу пайтларда ўз асарларидан келиб турган жуда ўз даромадин труппа харакатларига сарфлашга мажбур эди. Ҳаммазода-нинг зеноси труппаси ташкил топган, энди уни репертуар билан таъминлаш масаласи келиб чиқарди. Бунинг учун Ҳамза шу йиллардан бошлаб саҳна асарлари репертуари билан таъминлашга киришди.

1915 йил охирида, Маргилонда ўқитувчи бўлиб ишлаб юрган вақтларида Ҳамза «Илм ҳидоят» та «Мулла Нормухаммад доманинг кўфр хатоси» асарларини ёзиб нашр эттирди. Лекин бу пьесалар ўз тираж билан босилганлиги учун тез тарқалиб кетган бўлиб, бирон нусхаси топиламан эмас.

Ҳамза матрифтпарвардининг ўзинга хос хусусиятлариди бири шунки, у халқни орзу оғусидан халос қилишни орзу қилди ва шу ниҳоят билан ўз асарлариди диннинг халқ учун афрон эканлигини фой этади. Ана шундай асарлардан бири «Захарли ҳаёт» драматидир.

Суткалар узаймоқда

Бу ерда ҳаммамиз биланган кундузнинг узаймоғи усидга гап бормайди. Олимларнинг киши...

Қўйиқда республикада энг йирик тош ва шағал саралаш фабрикаси қурилиши тугалланди. Бу ерда агрегатлари ишга туширишга киришди...

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

„Пахтакор“нинг ўйинлар календари

СССР Футбол Федерацияси «А» класс командаларининг 1961 йилги мамлакат биринчилиги мусобақалари календарини тасдиқлади.

ИККИНЧИ ДАВРА

- 12/VI. «Динамо» М. — «Пахтакор».
17/VI. «Спартак» М. — «Пахтакор».
25/VI. ЦСКА — «Пахтакор».

БИРИНЧИ ДАВРА

- 8/IV. «Пахтакор» — «Динамо» М.
14/IV. «Пахтакор» — «Спартак» М.
20/IV. «Пахтакор» — ЦСКА.

БИРИНЧИ ФИЗКУЛЬТУРА УНИВЕРСИТЕТИ

Кеча пойтахтимизда ташкил этилган физкультура ва спорт университетининг биринчи машғулоти бошланди.

Университет катташчилари университет ректори, спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи Республика совети оқтаб бу университет...

Университет машғулоти ҳар ойда икки марта, Ташкент кинотеатрида киносеминарлар ўтказилади.

ШАХМАТ БУИЧА ТОШКЕНТ ЧЕМПИОНАТИ

Пойтахт биринчилиги мусобақаси яна икки турдан сўнг тамом бўлади. 13-турда чемпионат лидери...

13 турдан сўнг 12 имкониятдан 10,5 очко тўплаган Горов биринчи ўринда бормоқда.

И. БИРБАТЕР

Халқаро ахборот

СССР, Бирма, Ҳиндистон ва Бирлашган Араб Республикасининг БМТдаги доимий вакиллари Бош Ассамблея XV сессиясининг раисига мактуб юбордилар

НБЮ-ПОРБ, 1 февраль. (ТАСС). Совет Иттифоқи, Бирма, Ҳиндистон ва Бирлашган Араб Республикасининг...

даги хабарларига эътибор жабб этилади. Ҳолбуки, деб таъкидлаб ўтилади мактубда, васийлик тўғрисида тузилган...

ган тадбирларини бекор қилишни» илтимос қилган эди. Халқнинг ана шу масала ҳақидаги истақларини...

Мактубда матбуотнинг Руанда янги режими «Бельгия томонидан ўтган йили тузилган муваққат ҳукумат» эканлиги ва бу режими...

Мактубда ана бундай дейилади: Бош Ассамблея бельгиялик бошқарувчи маъмурулардан «халқнинг шу масала ҳақидаги истақлари аниқланганига қадар ҳокимнинг ўз функцияларини амалга ошира олиши...

СССР, Бирма, Ҳиндистон ва Бирлашган Араб Республикасининг вакиллари ўз мактубларини Бош Ассамблеянинг ҳужжати сифатида босиб чиқаришни сўрайдилар.

Конго ҳукуматининг декларацияси

ҚОҲИРА, 2 февраль. (ТАСС). Конго қонуний ҳукуматининг Қоҳирадаги ваколатхонаси Конго ҳукуматининг декларациясини тарқатди.

ципларига асосланганлигини яна бир марта таъкидлади. «Конго, — дейилади декларацияда, — конголикларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан бўлиб қолганидан ҳали ҳам фойдаланиётганлиги Конго доираларида ҳам, бутун Африка ва халқаро доираларида ҳам ҳаммамизга аён бўлиб келмоқда.

лигини бирмунча умидворлик билан таъкидлади. Африка тўла овоз бўлиб, совуқ урушдан ва жаҳондаги икки блок ўртасидаги конкурентлардан ҳоли бўлган тақдирдагина Г'арбинг оёғи сақлаб қолганигагина АҚШнинг янги президенти Жон Кеннеди тушуниб олади, деб астойдил умид қиламиз».

Декларация беш бўлимдан иборат. «Харбий проблема» сарлавҳали биринчи бўлимда бундай дейилади: «Насавубу, Чомбе, Калоннинг бельгияликларга қилган мурожаати Европа ажнобиъ легиони деб аталган легионнинг вужудга келтирилганлиги, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳарбий ва граждан маъмуруларининг қўз олдида ва уларнинг руҳсати билан европалик ёлланувчиларнинг Конго тупроғига юборилганлиги, Конгога агрессия қилмоқ учун Бельгия самолётлари, экипажлари ва қурол-яроғларидан ҳали ҳам фойдаланиётганлиги Конго доираларида ҳам, бутун Африка ва халқаро доираларида ҳам ҳаммамизга аён бўлиб келмоқда.

Декларацияда ана шу бўлимнинг охирида бундай дейилади: Конго қонуний ҳукумати ҳамма томонидан танилган қондаларга мувофиқ, қонуний ҳукуматнинг руҳсатисиз айрим шахслар ёки компанияларнинг чет эл молия ташкилотлари ёки ҳукуматлари билан тузилган ҳар қандай молиявий, иқтисодий, коммерция ва сиёсий битимларини тан олмайди.

Декларацияда яна қуйидагилар таъкидланади. Конго қонуний ҳукуматининг аъзоси Конго Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан бирдан-бир қонуний вакилидир. Ана шу вакилнинг юрисида айрилган ваколатлари Конго Министрлар Советининг 1960 йил 2 сентябрь қарори билан унинг зиммасига юкланган эди. Шу сабабли, Конго Республикасининг ҳукумати ўз қонуний вакилига Нью-Йоркка бориб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотидан ўз ўрнини ағаллашни ва АҚШ янги ҳукуматининг вакиллари билан расмий алоқалар ўрнатишни топширади. Конгонинг қонуний ҳукумати, дейилади декларациянинг ана шу бўлимида, турли мамлакатларнинг Конго Республикаси билан иқтисодий битимлар ва бошқа хилдаги битимлар тузишлари тўғрисида дастлабки музокаралар олиб бориш учун яқин келгусида ана шу мамлакатларга ўз вакиллари юборлади.

Конго халқининг расмий вакили бўлган Конго ҳукумати дунёдаги эрксевар барча халқларга, тинчлик ва адолатни надралаётган барча кишиларга мурожаат қилиб, дейилади декларацияда, Бельгиянинг Конгодаги агрессиясини қоралашга даъват этади. Конго ҳукумати хусусан Африка мамлакатлариغا мурожаат қилиб, Стэнлидаги қонуний ҳукуматнинг Конго Республикасида тинчлик, тартиб, бу республиканинг бирлиги, қонуний ва бутунлигини тиклаш учун бу ҳукуматга тўғридан-тўғри ва ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга кескин даъват этади.

Декларациянинг «Ташқи сиёсат, иқтисодий ва савдо муносабатлари» сарлавҳали иккинчи бўлимида Конго ҳукумати ўзининг ташқи сиёсати позитив бетарафлик прин...

Декларациянинг якуловчи қисмида бундай дейилади: Конго ҳукумати бош министр Патрис Лумумбани ва барча министрларни ҳамда Конго парламентининг аъзоларини овоз қилишга тез орада эришмоқ учун ва ҳозирги кризисни тугатиш мақсадида мамлакатдаги қонуний органларнинг ана нормал ишлай бошлашини таъминлаш учун қўздан келган ҳамма чораларни кўради. «Ҳукумат, — дейилади декларациянинг охирида, — барча конголикларга мурожаат қилиб, беғуноҳ кишилар қони тўкилишига барҳам беришга ва мамлакатнинг тинчлик ҳамда миллий бирлигини тиклаш учун имконият яратиб беришга чақиради. Ҳукумат Бельгиядан Конго халқига нисбатан ҳали ҳам давом эттириляётган ва маъсулятини сезмайдиган баъзи унсурлар ҳамда миллат хонлари ёрдами билан ўтказилаётган агрессия ҳаракатларга чек қўйишни охири марта талаб этади.

Бельгиянинг ўз иттифоқчилари фотихаси билан ва ўз боқимдаги бир тўда конголик авантюристлар ёрдами билан мамлакатимиз ички ишларида доим аралашиб келаётганлиги Конгода ва бутун дунёда урушнинг бошланиб кетиши эҳтимоли учун тўла жавабгарлигини Бельгия ва бутун Европа зиммасига юкляйди.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“

4-БЕТ, 3 ФЕВРАЛЬ, 1961 ЙИЛ.

Конго, Жазоир ва Лаос халқларига озолик!

ОСИЕ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БИРДАМЛИГИ, СОВЕТ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

МОСКВА, 1 февраль. (ТАСС). Бугун Осие ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет Комитети президиумининг мажлиси бўлди.

Президиум сессиядаги Совет делегациясининг фаолиятини ҳамда бирдамлик кенгашининг Конго, Жазоир, Лаос халқлари ҳамда Осие ва Африкадаги бошқа мамлакатлар халқларининг миллий-озодлик курашини қўллаб-қувватлашга қаратилган қарорларини яқдиллик билан маъқулади.

БИЛДИРИШ

Область савлово комиссияси Тошкент область кронинг комитетининг биносида, 3-хонада жойлашган. (Навоий кўчаси, 55-уй. Телефонлар 5-22, 43921, қўшимча телефонлар 153 ва 40032.

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИМЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО АЛОҚАЛАРИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси номига ҳар кунини чет эл олимларидан жуда кўп хатлар келиб турибди. Бу хатларда тадиқот ишларининг турли проблемаларига доир масалалар бор.

бағишланб АҚШда ўтказилган конференцияда, эконоимка институтининг директори О. Б. Жамолов кам тараққий этган мамлакатларга ёрдам кўрсатиш проблемаларига бағишланб Италияда ўтказилган конференцияда иштирок этидилар.

Ўтган йилнинг бир ўзидангина академия олимларидан 26 киши чет мамлакатларга илмий командировкаларга бордилар. Бу сафарлардан турли илмий мақсадлар кўзда тутилган эди.

Чет элларнинг танлиги олимлари республика фанлар академиясига тез-тез келиб турганликларидан жазоиди Ўзбекистон фанининг обрўси тўбора ўсиб бораётганлигидан далолат бериб турибди Америка Қўшма Штатларидан ўтган йил мубайида Америка эконоимистлари уюмасининг президенти В. Парло, Чикаго университетининг профессори Т. Шульц, Калифорния университетининг профессори Д. Гроссман, АҚШ иқтисодий тараққий комитетининг директори Ф. Бонд, шу кунгит тадиқот бўлимининг директори Г. Штейн Ўзбекистонга келиб кетдилар.

Президиум сессиядаги Совет делегациясининг фаолиятини ҳамда бирдамлик кенгашининг Конго, Жазоир, Лаос халқлари ҳамда Осие ва Африкадаги бошқа мамлакатлар халқларининг миллий-озодлик курашини қўллаб-қувватлашга қаратилган қарорларини яқдиллик билан маъқулади.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон олимларининг илмий асарлари Янгирма етти мамлакатнинг илмий муассасаларига юборилиб турибди. (ЎзТАГ).

Экранда

- 19.00. «Етти йиллик илгорлар» — ёшлар учун рус тилида эшиттириш.
19.25. Ҳамза ва замонамиз.
19.45. Сўнги ахборот.
20.05. Халқаро темаларда ўзбек тилида сўхбат.
20.20. Бадий фильм «Мафтунингман» (ўзбек тилида).
21.45. «Кино санъати устали» — циклидан С. Эйзенштейн ижодига бағишланган эшиттириш.

ТРОЛЛЕЙБУСДА „МОЛНИЯ“

«Бундайларга ҳайф!» — «Молния» нинг тепасига йирик ҳарфлар билан ёзиб қўйилган бу сўзлар ҳаммамизнинг эътиборини тортади.

«Носир Қўлатов дегани ҳақиқатан жуда уятсиз бола экан-ку, троллейбусда билетни юришга қандай қилиб виджонини чидайди?» — деса: — Тагин ойнаб бўлиб ишларча-а, — дерди ишчи спецовкасини қилиб олган йигит. — Тўқимачилик-галатерия фабрикасидаги 16-охинонда ишловчилар бу «пововоз»ларини биларминми?»

Автобуслар ва шу жумладан троллейбусларни кондукторсиз ишлашга ўтказиш кишиларимизнинг юксак онглигига ишониндан келиб чиққан. Ҳақиқатан ҳам бу янгилик яхши натижа бераётди.

Автомобиллар ва шу жумладан троллейбусларни кондукторсиз ишлашга ўтказиш кишиларимизнинг юксак онглигига ишониндан келиб чиққан. Ҳақиқатан ҳам бу янгилик яхши натижа бераётди. Лекин йўловчилар орасида бу ишонин оқламаётган шахслар ҳам баъзан учраб туради. Троллейбус парки коллегиясини томонидан чиқарила бошлаган «Молния» 3 ва 5-маршутларда учрайдиган ана шундай тартиб бузарларга қарши кураш бошланди. «Молния»нинг биринчи сонги йўловчиларда натта қизиқши уйғотиб ва у ўз самарасини кўрсатмоқда.

Л. БЛИНДЕР.

Редактор З. И. ЕСЕНБОВЕВ.

ТОШКЕНТНИНГ ТАМОША ЗАЛЛАРИГА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРАДА — 3/II да Оқуш қўли, 4/II да Севилья сарториши.
ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРАДА — 3/II да Ҳамза, 4/II да Тога-яппилар.
МУҚИМНИНГ НОМЛИ ТЕАТРАДА — 3/II да Ранс уйлариномини, 4/II да Паранжи сирлари («Холисхон»).

КИНО

Самолёт соат 9 да жўнайди — (янги кент эррали бадий фильм) — «ВАТАН», «МИР» (кундуз ва кечкурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

3.4 февралда

«БАҲОР» ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

СССР халқ артисти МУКАРРАМА ТУРГУНБОВЕВА иштирокда

концертлари

Кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Сағбон кўча, 2-тупик, 26-уйда турувчи Эсанбой Тешабоевнинг шу уйда турувчи Қумир Лутфуллаевдан ажралши ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида қўрилади.

Шаҳар ташқарисида — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечкурун), НАВОИЙ номли (кеч соат 10-40 минутда).

Макр ва муҳаббат — «ВАТАН» (кеч соат 7 яримда).

Кўча қалъа — «МИР» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 да).

Аэродром қабул қилмайди — «ИСКРА» (кундуз ва кечкурун).

Тўхтагул — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечкурун).

Прери кўчаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечкурун).

Денгизчи қалби — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечкурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Бугун ва ҳар кунини РСФСРда хизмат кўрсатган артист

Ю. ДУРОВ

Гастролнинг давоми

(Ўзгачан ҳайвонлари билан) Тамшалар давомида қизиқчи артист ака-ука

ШИРМАНЛАР

қатнашади. Тамоша кеч соат 7 яримда бошланади.

Сағбон кўча, 2-тупик, 175-уйда турувчи Тулган Лутфуллаевнинг шу уйда турувчи Қумир Лутфуллаевдан ажралши ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида қўрилади.